

VULCAN-PASUL VÂLCAN-HUNEDOARA

STAȚIUNE TURISTICĂ DE INTERES LOCAL

1. ȘCOALA GIMNAZIALĂ "TEODORA LUCACIU" poartă numele cunoscutei

soprane Teodora Lucaciu, artistă emerită cunoscută în țară și peste hotare care s-a născut la Vulcan în 17.11 1976, tatăl său fiind revizor școlar.

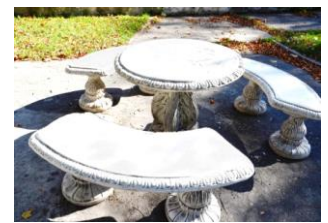
"In anul 1924, Mos Craciun a venit mai devreme si le-a adus copiilor, in

dar, o scoala . Da, o scoala adevarata, noua, pe care a asezat-o in centrul de atunci al localitatii. O cladire impunatoare, pe a carei temelie trainica din piatra se inalta zidurile groase din caramida, ca mai toate cladirile importante din orasele acelor vremi. Interiorul spatios, cu coridoare si sali largi, este inundat de lumina naturala care patrunde prin ferestrele cu trei canaturi inalte, pe masura inaltimii zidurilor. O arhitectura aparte, neobisnuita pentru o scoala. Cel care patrunde pentru prima data prin usa cu arcada de la intrare are impresia ca se afla intr-un castel si asteapta ca pe scara lata din mijlocul coridorului sa coboare printese imbracate in rochii largi si lungi de matase fosnitoare si printi cu sabia la sold. Iluzia se spulbera repede pentru ca este intampinat de spiridusi veseli si zglobii, cu glasuri de clopotei. Sunt copiii, scolarii, care zilnic se straduiesc sa desluseasca tainele cunoasterii sub indrumarea atenta a mentorilor lor - dascalii." inv. Baltatu Mariana

2. PARCUL DE LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ "TEODORA LUCACIU "

o oază de liniște și relaxare

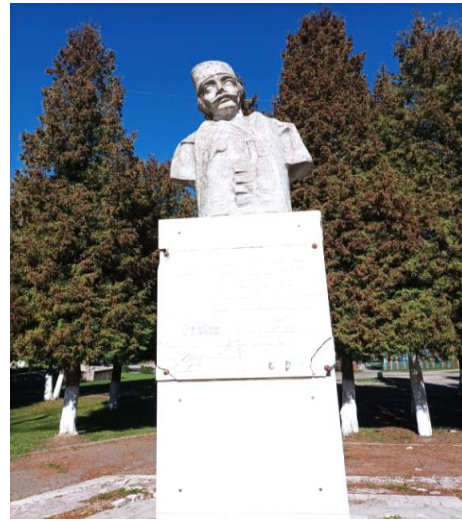

3. PARCUL “AVRAM IANCU”

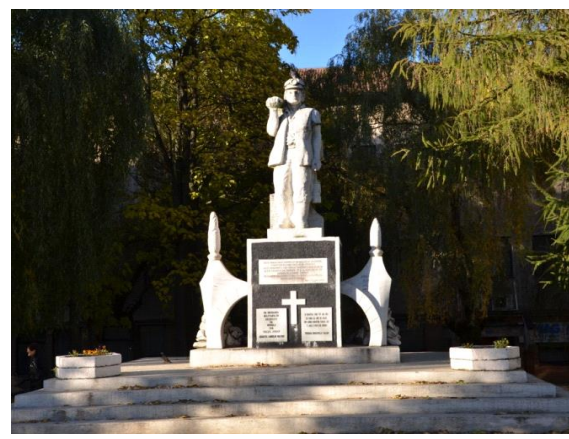
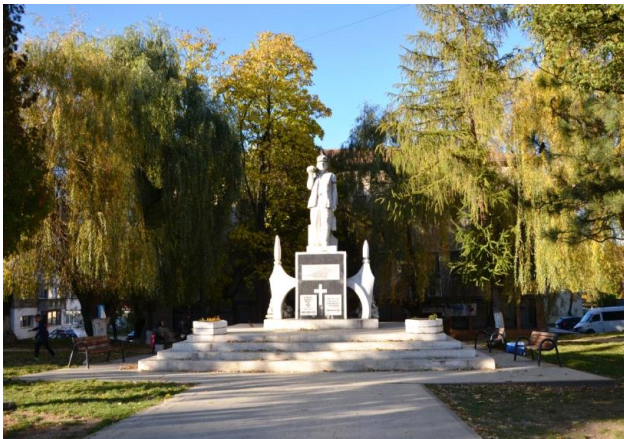
bustul lui Avram Iancu –erou național,

realizat de artistul plastic Teodosie Cuciuc

4. *STATUIA MINERULUI

-monument al minerilor martiri care și-au pierdut viața în minele din Valea Jiului, monument situat în centrul orașului într-un mic părculeț floral, un centru de recreere pentru localnici și vizitatori. Aici de “Ziua minerului” , care se serbătoarește în 6 august când se depun coroane și se țin festivități în cinstea minerilor.

* **Statuia soldatului necunoscut din curtea școlii Teodora Lucaciu.**” În anul 1926

Mihai Onofrei a finalizat lucrarea comandată de către comitetul de inițiativă din localitatea Vulcan, jud. Hunedoara. Este un monument dedicat cinstirii Eroilor primului război mondial. A fost amplasat în curtea școlii. Apelul comitetului de inițiativă a fost difuzat în întreaga țară. Statuia cunoscută ca Dorobanțul în atac, realizată la mărimea 1/ 1, redă un ostaș care ține cu mâna stângă arma la picior, iar cu dreapta ridicată arată spre culmile Carpaților. La 21 noiembrie 1926 a avut loc solemnitatea dezvelirii și sfințirii monumentului. Cu acest prilej a luat cuvântul și generalul Ion Manolescu, cel care la demobilizare îi adresase lui Mihai Onofrei următorul sfat: De ai cap, brațe și inimă, e cu ne putință să nu învingi în viață”.

***MONUMENTUL VÂNĂTORILOR DE MUNTE** - o

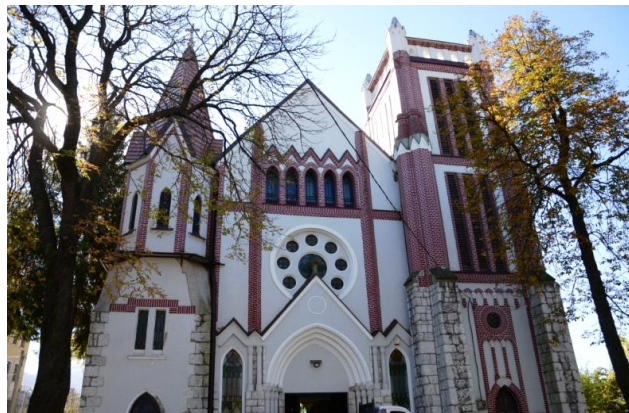
pajură cu aripile deschise, pe un soclu în formă de trunchi de piramidă pe care se mai află o cruce creștină, emblema vânătorilor de munte și trei plăci de marmură cu inscripții, situat în Parcul Poliției Vulcan și care s-a inaugurat la data 9 noiembrie 1996.

***CRUCEA IUBIRII** - străjuiește pe dealul situat în partea stângă a pâ râului Morii amintindu-ne, în trecut, că legea de baza a creștinismului este Iubirea. Crucea iubirii străjuiește pe dealul situat în partea stângă a pâ râului Morii și definește “Credința , iubirea, Tineretea” .Credința pentru că suntem un popor ortodox, iubirea pentru că legea de bază a creștinismului este iubirea între oameni și tineretea pentru că e perioada cea mai frumoasă a vieții pe care prin iubire și credință o putem prelungi la infinit. E o idee modernă a fostului primar Ile Gheorghe ca atunci când intri în oraș, la un sens giratoriu, pe un deal să se vadă lumintată o mare cruce, o zona de belvedere a bulevardului.

5. *BISERICA ROMANO-CATOLICA o opera arhitecturală deosebită având hramul “Adormirea Maicii Domnului”, a fost zidită în anii 1910-1911 după planurile arhitecților Biró Ernő și Giacinto Puttini și sfințită la 3 dec. 1911.

BISERICI

ORTODOXE

Biserica având hramul “**Duminica Orbului**”, dominată de un turn cu ceas, a fost construită de comunitatea greco-catolică, în anii 1906-1907, după planurile arhitectului italian Giacinto Puttini, restaurată în anul 1924, preluată de cultul ortodox în anul 1948, restaurată în anii 1959, 1970, 1974 și 2004. În 1974 a fost și pictată în frescă de Ioan N. Diaconu.

Biserica “Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril” A fost construită între anii 1920-1922 și târnosită la 8 noiembrie (1922). Este prima biserică în formă de cruce bizantină din Valea Jiului. Între anii 1983-1985, a fost interiorul a fost pictat în tehnica “frescă” de către pictorul Lichi Livia iar în anul 2000 a fost renovate.

Biserica Sfinții Romani =>

Biserica cu hramul “**Sf. Ierarh Nicolae**” În anul 1907 (prima zi după Rusalii) ia ființă Parohia Ortodoxa Romna Vulcan I.

Biserica "Sf. Apostol Toma" Paroseni. A fost construită între anii 1900-1901, după proiectul arhitectului Erno Konka, având un plan dreptunghiular, cu absida pentagonală decroșată, cu un turn clopotniță înalt. Biserica a avut de suferit în timpul primului război mondial, iar între anii 1923-1924 a fost reparată și repictată de către pictorul Nicolae Kabadaeff, apoi între anii 1982-1983, pictorul Ioan Predut a refăcut pictură.

Biserica Dealu Babii, hramul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel”

A fost vreme de o sută patruzeci de ani loc de închinăciune și de rugăciune pentru cele câteva zeci de familii din Dealu Babii. A fost construită din lemn. Așa cum mai sunt încă biserici care dăinuie de pe vremurile acelea.

Biserița de lemn din Dealu Babii, aflată pe dealul de mai sus de caminul cultural lângă care se țin nedeile, datează din 1870. Ce se cunoaște însă precis, fiindcă este trecut pe o placă comemorativă, este faptul că la 26 iunie 2010, s-au sărbătorit 30

de ani de la sfințirea actualei biserici.

Din punct de vedere arhitectural, este un edificiu compus dintr-un altar pentagonal, decroșat, sub forma unei nave dreptunghiulare, având la interior naos și pronaos. Clopotnița este de tip turlă, prevăzută cu un coif piramidal. Pictura a fost realizată de către pictorul Petru Iacobescu, în tehnica "tempera", în anul 1980.

6. SCHITUL "Sf. Ierarh Nicolae" din Valea Ungurului Poiana Muntelui, Vulcan. Schitul

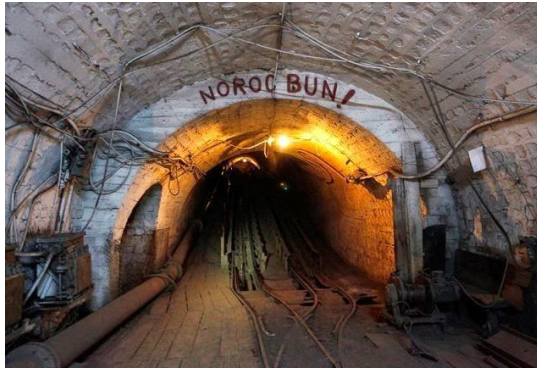
“Sfântul Nicolae” (de călugări), Valea Ungurului Poiana Muntelui, Vulcan întemeiat în anul 1992, cu un paraclis cu hramul “Sfântul Nicolae”, construit în 1998, din lemn cu pereții interiori căptușiți cu blocuri

mici de BCA, tencuiți și pictați în frescă de Ieromonahul Porfirie Cuciuc de la mănăstirea Cozia. iar sculpturile au fost realizate de mesterul Ioan Tonc. De asemenea, s-au construit și chilii și anexe pentru gospodarie.

Acest schit de călugări a fost înființat în anul 1992, pe un teren donat de Aurel Parau, iar între anii 1998-2003, a fost construit acest lăcaș de cult, din lemn. Pictura a fost realizată în tempera de către ieromonahul Porfirie Cuciuc, iar sculpturile au fost realizate de mesterul Ioan Tonc.

7. MINA VULCAN

În 1859 la Jiu Vaidei - Vulcan i-a ființă cea de-a doua întreprindere minieră din bazinul Văii Jiului, și anume „Societatea minieră Árpád - Terezia” cu 14 acționari, printre care se

aflau: baronul Lajos Kemény, soția contelui György Teleki și baroana Leona Iósika. Deținătorul majoritar al acțiunilor și conducătorul întreprinderii fiind Iózsef Mara. Întreprinderea începe activitatea productivă în anul 1867.

8. CELE 5 TRASEE TURISTICE TEMATICE sunt primele cinci trasee turistice tematice ce vor fi deschise, în zona montană din apropierea municipiului Vulcan, pentru iubitorii plimbărilor în natură. Aceste trasee, identificate de iubitorii de drumeții, au propria lor poveste, care le face și mai fascinante.

Cetatea ascunsă, pe Drumul poștalioanelor, înspre Dealul Babii, un ansamblu natural format din pereți stâncoși, asemănători unui zid de apărare al unei cetăți, ce oferă drumeților nu doar o imagine

spectaculoasă, ci și posibilitatea de a face de alpinism și escaladă. Este un traseu pedestru, de dificultate medie, care pornește din DN 66A înspre Dealu Babii, pe așa-numitul „Drum al Poștalioanelor”, după care urmează un drum forestier și o cărare marcată cu floare albastră, prin pădure. Traseul are o lungime de circa 6,5 km și poate fi parcurs în aproximativ 3 ore (dus-întors).

Traseul tunelelor este cărarea ce-l poartă pe turist înspre locuri de basm înspre Cascada dracului, Peștera dracului și Izvoarele Baleii . Este un

traseu ușor, cu grad mediu de dificultate, ce poate fi străbătut în orice perioadă a anului, la

pas, cu bicicleta ori cu schiurile de tură, pe timpul iernii. Pe parcursul traseului pot fi vizitate Peștera Dracului, Cascada Dracului, izvoarele Pârâului

Baleia, dar și construcțiile hidrotehnice abandonate din zonă. Traseul, marcat cu floare roșie, are o lungime de aproximativ 6 km și poate fi parcurs în 3-4 ore. Punctul de pornire este din DN 66 A, Cartierul „Intervenții”, iar accesul se realizează din strada Baleia și urmează cursul pârâului cu același nume.

Drumul lupilor, presărat cu cascade și „păzit de elfi”, iar frumusețea locurilor pe care le străbate te lasă fără cuvinte. Este un traseu potrivit pentru cei care doresc o plimbare tămăduitoare în natură, dar și pentru bicicliști. Zona în care se află acest traseu este una sălbatică, presărată cu cascade fermecătoare, unde parcă te aștepți să te întâlnești elfii. Drumeții pot admira în voie toate văile stâncoase ale pârâului

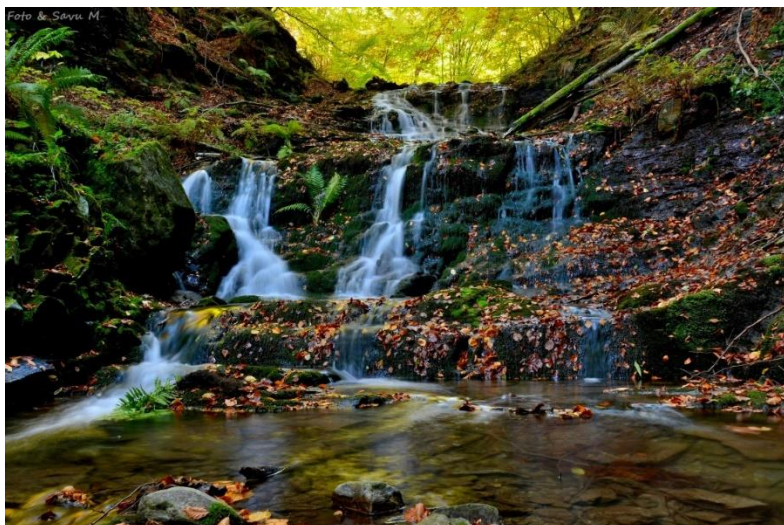

Morișoara, izorul acestuia, Cascada de la trecătoarea lupilor, Statuia amerindianului din Carpați, precum și Titanul de pe Valea Morii. Traseul începe de la Cabana Brazi, pe lângă fostul poligon, și urcă pe marginile râului Morișoara înspre zona de la baza satului turistic Pasul Vâlcan.

Traseul are aproximativ 6,5 kilometri și este marcat cu floare verde.

Cascada lupilor , o minunăție în mijlocul naturii un traseu potrivit și pentru

plimbări cu bicicleta, dar și la pas, putând fi parcurs în circa 30-60 de minute. Acesta pornește din marginea drumului județean 664 Vulcan-Pasul Vâlcan, din zona cunoscută drept „Trecătoare lupilor” și este accesibil în orice perioadă a anului. Traseul este unul de dificultate mică, fiind recomandat iubitorilor silvoterapiei, artei fotografice dar și iubitorilor de plimbare în natură. Cascada are o înălțime de 10 metri și un debit ce variază în funcție de volumul precipitațiilor

Traseul Ruinelor către Sfinxul din Valea Ungurului este un traseu de dificultate medie, ce măsoară circa 12 km. Acesta pornește din DN 66A, de la intrarea din Vulcan dinspre Aninoasa, urmează cursul pârâului Valea Ungurului, trece pe lângă Mănăstirea „Sf. Nicolae” și schitul monahal din Poiana Muntelui, și ajunge la cascada Ungurului, în trepte, de unde continuă pe lângă monolitul de piatră cunoscut drept „Sfinxul din Valea Ungurului”. În a doua jumătate a traseului, poteca șerpuiește pe un drum pietruit, ce a fost folosit de momârlani pentru a urca cu animalele lal munte, dar și în timpul Primului Război Mondial.

Spre finalul potecii, drumeții ajung într-o zonă cu mai multe ruine ale unor construcții din piatră (posibil cazarmament) a căror vechime încă nu a fost determinată de istorici, existând indicii ce duc până în perioada războaielor daco-romane.

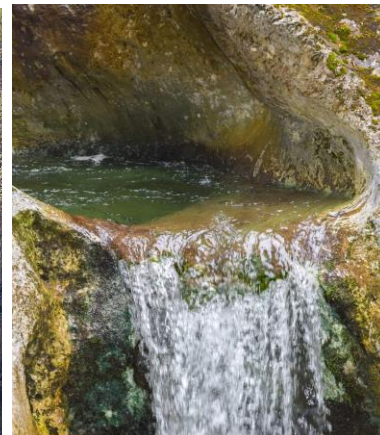
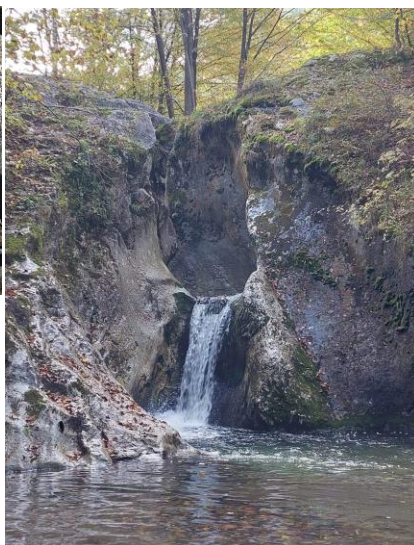
Sfinxul

Peștera Dracului și cascada

Peștera are în jur de 300-400 m și se vizitează ușor.

Cascada de 5 metri de pe Valea Baleia

9. STATUIA MIHAI VITEAZU DIN PASUL VÂLCAN

Drumul lui Mihai Viteazul”, din Pasul Vâlcan, este considerat de rutieri drept cea mai grea cățărare pe asfalt din țară și ar putea deveni parte din turul ciclist al României. Potrivit specialiștilor, acest traseu

poate concura cu cățărările Mortirolo (Italia) sau Alto de l’Angliru (Spania), două dintre

cele mai dificile din lume. Mortirolo are o lungime de 12,4 kilometri, cu o pantă medie de 10,5%, Alto de l’Angliru are 12,2 kilometri, o pantă medie de 10, 2%, și maximă de 23,5%,

sunt, de asemenea, în continuare, pe muntele mare. Acest munte, pe cât de înalt pe atât de lung și destul de abrupt, este acoperit la început de pădure frumoasă, dar după aceea pădurea este devastată și tăiată complet”.

Din aceste construcții va apărea, în timpurile mai apropiate de noi, o cabană care va adăposti turiștii ce se vor aventura pe munte.

iar Drumul lui Mihai Viteazul are 11 kilometri, o pantă medie este de 9,2%, iar cea maximă de 35%.

Ciclism, cross și longboard pe drumul spre Pasul Vâlcan: ciclism, cross montan si competitia de etrapa din cadrul cupei mondiale longboard.

10. CRUCEA LUI BOGDAN care, după ce a înfruntat ea însași vrăjmășia vremurilor, veghează semeț drumul spre Pasul Vâlcân. În vremurile noastre în care valorile umane sunt tot mai mult bulversate, în care multă lume se îndoiește de posibilitatea propășirii prin muncă onestă, drumul ascendent prin viață al lui Ion Bogdan poate fi pilduitor. Rememorare a unei istorii îndepărtate, dedicată celor care au

crezut în “învierea și întărirea creștinești și naționale a neamului românesc” Credem în Cruce, semnul învierii și întăririi noastre creștinești și naționale.

Crucea lui Bogdan repusă pe soclu în anul 2004

În această poiană, la locul numit „Comanda”, Ioan Bogdan (1883, Poiana Sibiului-1951, Vulcan) – membru de seamă al comunității vulcănene în anii perioadei interbelice, comerciant și membru al „Reuniunii Comercianților, Industriașilor și Meseriașilor Români din Valea Jiului”, episcop al Bisericii ortodoxe și membru al organizației culturale „Casina Română” din Vulcan, pe care a găzduit-o în casele sale timp de 15 ani, primar al comunei Vulcan între decembrie 1937-februarie 1938 - va avea inițiativă, sprijinită de un alt creștin, Teodor Oaidă, de a ridica, pe drumul care leagă provinciile românești de la nord și sud de Carpați, un simbol creștin, o Sfântă Cruce.

Crucea, din lemn trainic de stejar, și pe care a fost cioplit textul: „*Credem în Cruce, semnul învierii și întăririi noastre creștinești și naționale*”, va fi sfințită în 19 iulie 1936 de către pâr. Gheorghe Zemora, care a slujit la Vulcan între anii 1929-1951.

„Crucea lui Bogdan” va fi până după ce de-al doilea război mondial simbolul creștin în jurul căruia se vor aduna în fiecare an, după terminarea serviciului divin din ultima duminică din iulie, preotul și credincioșii Bisericii ortodoxe din Vulcan, pentru a ține o slujbă religioasă, ce era urmată de o petrecere câmpenească.

După instaurarea regimului comunist, Crucea va fi tăiată și aruncată pe versantul muntelui, dar în anii '70 ai secolului XX un grup de salariați de la Mina Vulcan și prieteni ai muntelui au ridicat pe același loc o altă Cruce, confecționată din metal. După anul 1990 crucea va fi furată de hoții de fier vechi, actuala Cruce, confecționată la Mina Paroșeni, fiind ridicată din inițiativa autorităților vulcănene în anul 2004.

Badea Ion,
creator de legendă

Proiect: Emil Ilie PĂRĂU   Text: Mircea BARON

11.GRUP STATUAR PASUL VÂLCAN-PANTEON

Grație lupeneanului Emil Părău au busturi în vârf de munte Regele Ferdinand al României, Regina Maria a României, locotenentul-erou Emil I. Popovici, comandantul Companiei a 11-a din cadrul Batalionului III din Regimentul 18 Infanterie Gorj, generalul de corp de armată Ioan Culcer, generalul de brigadă Dimitrie Cocorăscu, locotenentul Gheorghe Tărtărescu, viitorul lider PNL și ministru, figură marcantă liberală a acelor vremuri, sublocotenentul Ecaterina Teodoroiu și generalul de brigadă Ion Dragalina. Iar între toți aceștia, veghează, creștinește, Crucea Răstignirii Mântuitorului, Fiul lui Dumnezeu, Iisus Hristos.

Organizarea evenimentului istoric și militar: DE LA RĂZBOI LA MAREA UNIRE. Ridicarea Memorialul Eroilor din Primul Război Mondial (8 busturi cu amenajarea infrastructurii), pe locul fostelor tranșee din acest război purtat în Pasul Vâlcan. Lucrare realizată în parteneriat cu mediul de afaceri și societatea civilă. La capătul șoselei de munte se văd urmele tranșeelor săpate în Primul Război Mondial, când Pasul Vulcan și Valea Jiului au fost locurile unor bătălii crâncene între Armata română și Armatele germană și austro-ungară. Mai multe tranșee au fost reamenajate, iar sârma ghimpată, tunurile vechi de peste un secol și alte dispozitive militare au reapărut în preajma lor, oferind oaspeților priveliștea unui front de luptă părăsit. În apropiere se află un complex statuar dedicat eroilor români ai Primului Război Mondial .

12.OSUARUL DE LA PAROSENI

Osuarul (Cripta) de la Paroșeni, ridicată pe locul unde-și dorm somnul de veci, laolaltă, nu mai puțin de 637 de soldați căzuți în luptele din Valea Jiului ale Primului Război Mondial. Aici au fost dezvelite două plăci comemorative și, în același timp, informative, realizate de Asociația Națională "Cultul Eroilor-Regina Maria" –

Filiala județului Hunedoara și Episcopia Devei și Hunedoarei, în care este evidențiată importanța acestui loc emblematic pentru istoria Văii Jiului. Profesorul universitar Mircea Baron, reputat istoric, a reliefat faptul că acest loc de veci comun a fost amenajat în anul 1935 de către Societatea "Cultul Eroilor" cu sprijinul Legației Germane din România, pe locul "Cimitirului Eroilor Necunoscuți" din Paroșeni care cuprindea 120 de morminte ale unor soldați neidentificați. Pe lângă aceștia, au mai fost depuse aici osemintele a încă 430 de soldați exhumate din munții Tulișa, Baiul, Dealul Mare, Șiglău, Foița-Coarnele, Negrele, Muncelu, Zănoaga, Oboroca, din Poiana Țiganca, Poiana Ștefului, Gura Plaiului, din curtea Bisericilor din Merișor și Livadia, din Cimitirul Eroilor din Crivadia, Cimitirul Bisericii Evanghelice din Lupeni și din alte 26 de morminte izolate din Bănița și Merișor. Cripta a fost închisă la 18 noiembrie 1935, dar la 28 martie 1936, aici au mai fost depuse osemintele a încă 87 de soldați, exhumate din munții Oboroca și Zănoaga. În total, aici se găsesc osemintele a 637 de soldați, din care 167 – români, 149 – germani, 110 – austro-ungari, 211 neidentificați

„Pe acești munti, exact 1.524 de eroi si-au dat viața în perioada august – octombrie 1916. Suntem lângă un osuar în care se află 120 dintre aceștia, totuși români neidentificați. Un copil orfan de război, al cărui tată nu a fost niciodată identificat, elev la Școala militară din Craiova, Armicar Săndulescu, a fost pus să aleagă unul dintre cele 10 sicrie, în care crede că se află tatăl lui. S-a dus la sicriul al IV-lea a spus: Acesta este tatăl meu! A îngenunchiat și s-a rugat la Dumnezeu ca să îi aibă în pază pe tatăl său și pe toți eroii, iar primul ministru, Brătianu, i-a spus copilului: Ești al nimănui și al tuturor, mărturie a unității și solidarității”, a spus Ioan Schiopu, membru în Asociația Cultul Eroilor Vulcan.

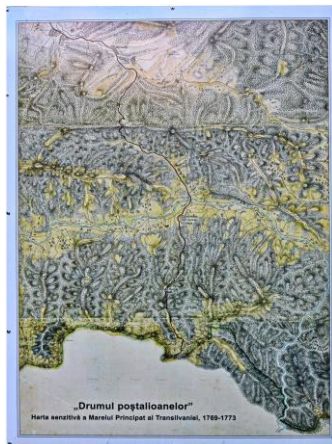

Cimitirul vechi de peste drum de bisericuța din Coroești este **CIMITIRUL EROILOR**, cimitir în care de sărbătoarea Înălțarea Sfintei Cruci, în fiecare an, sunt cinșiți și pomeniți eroii căzuți în Primul Război Mondial, indiferent de naționalitate

Câteva plăci funerare ne amintesc că în Vulcan a existat și o comunitate importantă de evrei, a caror urme sunt lasate aici în **CIMITIRUL EVREIESC**.

13.DRUMUL POSTALIOANELOR

În urmă cu peste un secol și jumătate, Vulcan era cea mai dezvoltată așezare din Valea Jiului, iar actualul drum județean era folosit ca rută a poștalioanelor care traversau Pasul Vulcan, din sudul țării și coborau în Ardeal. Tot atunci, calea ferată a cărbunelui era proiectată pe ruta Simeria – Vulcan. Drumul din Pasul Vâlcan, numit și drumul poștalioanelor a avut o importanță strategică în secolele trecute. Autoritățile din Vulcan vor să îl transforme în șosea turistică. Vechiul drum al poștalioanelor sau mai nou, „Centura momârlanilor” pornește din satul Merișor, unde se intersectează cu Drumul Național 66 Simeria – Petroșani. Până la intarea în Vulcan, este drum județean (DJ 666) și a fost modernizat în ultimii ani. Șoferii care se aventurează pe noua șosea cotesc la dreapta, apoi traversează satele Merișor și Dealul Babii din ținutul momârlanilor, urcând până la cota 900 de metri. De pe crestele acoperite cu pădure, coboară apoi spre Vulcan, trecând prin vechea colonie muncitorească – locul unui fost lagăr al prizonierilor sovietici din Al Doilea Război Mondial – și prin fața Exploatării Miniere Vulcan. La capătul său, drumul se intersectează cu DN 66 A Petroșani și scoate din izolare cătunele risipite din munți și cartierul mărginaș al Vulcanului, oferindu-le călătorilor câteva priveliști spectaculoase unde găsesc și câteva pensiuni cochete.

14. BAZIN INOT DIDACTIC

”Bazinul didactic de înot reprezintă o investiție mare, o investiție de amploare care sperăm să aducă pentru municipiul Vulcan plus valoare, în primul rând pentru copiii noștri, și nu în ultimul rând pentru ceea ce ne dorim să fie Valea Jiului, o zonă turistică”, a susținut primarul Ioan-Cristian Merișanu.

”Vin doar cu un îndemn către toți cei care îndrumă copiii: îi rog pe părinții din Vulcan să-și trimită copiii la acest bazin, pentru că nu uitați, posibili campioni sunt pe fiecare stradă”, a spus Avram Iancu.

15 .CINEMATOGRAFUL “LUCEAFĂRUL” VULCAN

Sală de cinema modernă din Vulcan, dispune de confort și relaxare pentru vizionarea unui film 3D dar și de un sistem performant de supraveghere video, prin care se monitorizează permanent integritatea mobilierului și păstrarea disciplinei în sala de spectacol. De asemenea, Cinematograful “Luceafărul” din Vulcan este o adevărată “casă a artelor” pentru comunitatea locală unde se țin vernisaje de pictură, lansare de carte, spectacole de tineret etc.

16.PERSONALITATI

*Teodora Lucaciu Soprana Primadonă a Operei Romane din București, a cantat și în opereta. Artista emerita cunoscuta atât în țară cât și peste hotare. Ea s-a născut la 17 noiembrie 1926, în Vulcan. Tatăl său, Vasile Lucaciu a fost revizor școlar și un excelent violonist, iar mama sa, a fost functionara P.T.T.R., dar dotata cu o voce extraordinara. Ei i-au fost primii dascali, ei i-au fost mentorii care i-au deschis drumul și gustul pentru pian și canto. A fost strănepoata preotului Vasile Lucaciu, rămas în istorie pentru contribuția sa la Unirea din 1918 și supranumit „Leul din Sisești”. A fost descoperita, după terminarea liceului, de o Comisie speciala de depistare a talentelor., din partea Ministerului Afacerilor Interne din Bucuresti si angajata prim-solista la Ansamblul M.A.I.Bucuresti. Aici s-a perfectionat și a făcut turnee în țară și străinătate. Paralel, a urmat și absolvit studiile muzicale la Conservatorul „Ciprian Porumbescu” din Bucuresti, la clasa maestrului de canto Stroescu. A terminat clasa de opera cu 10 (zece) la toate disciplinele și a trecut prim-solistă soprana la Opera Româna din București.

De-a lungul carierei a obținut numeroase premii:

- Premiul I la Concursul National de CANTO< Bucuresti – 1954
- al doilea Mare Premiu la Concertul Internațional de Canto de la Geneva, 1956
- al doilea Mare Premiu la Concursul Internațional De la Toulouse, 1957
- Marele Premiu cu Medalia de Aur la Concursul Internațional de la Moscova, 1957
- Marele Premiu cu Medalia de Aur la Concursul Internațional de Opera din Sofia, 1961

În anul 1978 a plecat în Provincia El Oro unde a pus bazele Institutului de muzica „W.A. Mozart” și a desfășurat o intensa activitate pedagogică: a predat canto, istoria muzicii, pian auxiliar.

Românii au văzut-o ultima oară pe scenă în 1976, la București, în rolul Margaretei din opera „Faust”.

Celebră în Ecuador

În 1977, directorul Conservatorului Național „Bustastamente Celli” din Machala, Edgar Palacios, a invitat-o pe româncă să concerteze în Ecuador, la Loja. De atunci, soprana n-a mai apărut niciodată pe o scenă din patria ei. Vizita Bucureștiul în fiecare an, dar numai pentru câteva săptămâni. S-a stabilit la Machala, capitala provinciei El Oro, unde a înființat Institutul de Muzică „W.A. Mozart”, și a predat aici lecții de canto, pian și istoria muzicii.

Teodora Lucaciu a murit în 1986, la nouă ani după ce a părăsit România și la câteva minute după ce a coborât de pe scenă. Un infarct i-a pus capăt vieții cu nouă zile înainte de-a împlini 60 de ani. Ministerul Culturii din Ecuador a decis ca Institutul de Muzică înființat de româncă din Valea Jiului să poarte numele celebrei soprane, în amintirea a tot ce a însemnat pentru cultură artista hunedoreană.

Aproape toată familia Teodorei Lucaciu și-a legat numele de muzică. Unul dintre frații artistei, Vasile Lucaciua fost pianist și compozitor. Tot el a dirijat și prima orchestră simfonică înființată la Petroșani, în 1956. Un alt frate, Kato, a fost un maestru al violoncelului, dar a renunțat la spectacole după ce s-a înscris la Facultatea de Agronomie.

Astăzi, două școli din Valea Jiului poartă numele Teodorei Lucaciu. La fel și o stradă din Petroșani. Tot după numele ei a fost botezată și sala în care petroșănenii se cunună, după care artista și-a găsit un loc și în „Dicționarul personalităților hunedorene”.

*Dafinel Duinea oltean de origine, a trăit și a creat la Vulcan, într-un bloc din apropierea Școlii

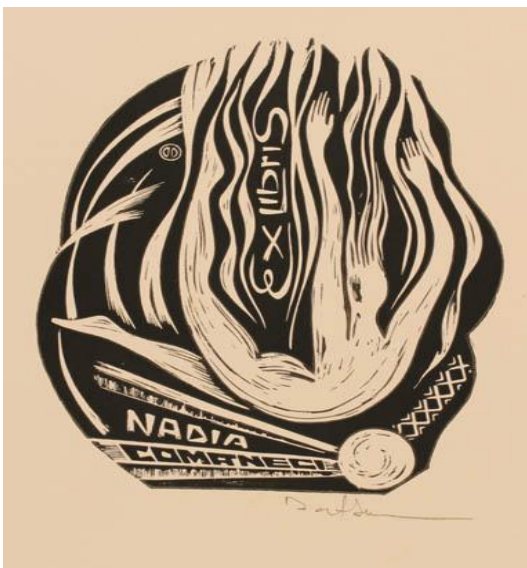

generale nr. 5 de pe strada care astăzi îi poartă numele. Creațiile sale de sculptură, grafică, pictură, ex-libris i-au adus aprecierea și recunoașterea publicului din întreaga lume, numele său fiind înregistrat la loc de cinste în “Dicționarul universal al personalității culturale”. Celebrele sale ex-librisuri au fost donate Bibliotecii Naționale a României, iar orașului în care a trăit i-a dăruit cu generozitate statuia “**Maternitate**” din fața Primăriei și emblema “**Nedeii vulcănene**”.

Un ex-libris este o lucrare de grafică mică, ce poate fi multiplicată, având dimensiunea de maximum 14 cm. Ea trebuie să conțină numele proprietarului unei cărți sau biblioteci, cu o temă din preocupările acestuia și neapărat cuvântul ex-libris, care din limba latină se traduce prin „din cărțile lui...”. Astfel, un iubitor de carte și posesorul unei biblioteci, dacă își permite financiar, comandă unui grafician, precum a fost Dafinel Duinea, un ex-libris, multiplicat într-un număr egal cu cel al cărților sale pe care îl lipește pe prima pagină a cărților ale lui. De-a lungul anilor, o carte proprietarul, poate avea chiar mai

sale, ca să se știe că au fost veche, schimbându-și multe ex-librisuri, devenind și mai valoroasă.

Maestrul Dafinel Duinea a donat o bună parte din creațiile sale Muzeului de Artă al Olteniei, dumnealui fiind oltean, de pe meleagurile Doljului, iar după moarte, soția, doamna Constanța, a donat și restul colecției Muzeului Ex-libris din București.,

17. INEDIT

Salcia cu chip, Chipul Stâncii-Vlad Țepeș și Pumnul Dracului

Pe strada Morii pe dreapta serpuiește o ulicioara în capatul caruia, pe stanga e "Salcia cu chip" a carei coafura se schimbă de la un anotimp la altul. Un om destoinic a încercat în coaja salciei un chip, un chip brazdat de riduri care îți zâmbește de sub crengi. Controversata acțiunea la început,, dar acum acceptată a ramas singuratică pe marginea drumului. E de aici, și e la noi în oraș și încântă prin talentul autorului și inedit. Salcia trăiește și parcă an de an ne povestește ceva : de bine, de rău, de frumusetă ... lecția că există putere și viață și speranță oricâte riduri ai avea pe chip.

În apropierea Jiului de Vest, pe la Paroșeni, nu ezitați să îl regăsiți pe Vlad Țepeș sculptat în stancă de un talentat fost miner care intenționează să deschidă și un muzeu particular al pieselor lucrate de el, cu talent și dăruire.

Pe drumul ce șerpuiește prin Valea Baleii nu departe, pe dreapta, în Peștera Dracului se află o formațiune interesantă numită generic Pumnul Dracului .Se poate ajunge ușor pe un drum marcat, de la" Intervenții ".

PASUL VÂLCAN

SCHI DE AGREMENT, SNOWBOARD, SĂNIUȘ, CICLISM,
LONGBOARD, CROSS MONTAN

Prezența numeroasă a iubitorilor de munte, aerul curat, sportul, distracția au confirmat că Pasul Vâlcan este o destinație turistică în continua dezvoltare.

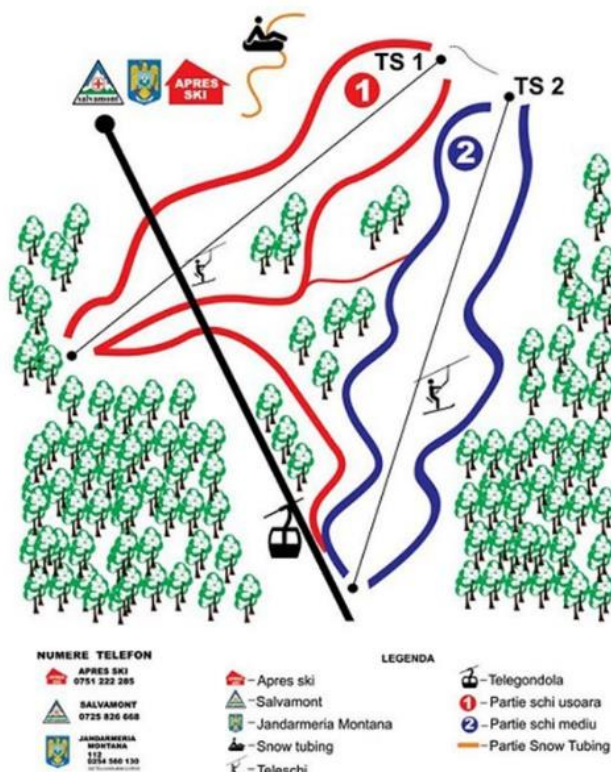

Organizarea evenimentelor sportive anuale cu fonduri de la bugetul local:

DOMENIUL SCHIABIL PASUL VÂLCAN

Schi de Agrement, snowboard, săniuș, ciclism, longboard, cross montan.

Recreational skiing, snowboarding, tobogganing, cycling, longboarding, mountain cross.

Prezența numeroasă a iubitorilor de munte, aerul curat, sportul, distracția au confirmat că Pasul Vâlcan este o destinație turistică în continuă dezvoltare CUPA PASUL VÂLCAN: schi, sanie și snowboard; Domeniul schiabil Pasul Vâlcan cu o pârtie de sanie de 8 km devine tot mai atractivă. Organization of annual sports events with funds from the local budget: VALCAN PASS CUP: skiing, sledding and snowboarding; the ski area in Valcan Pass with an 8 km toboggan run is becoming more and more attractive.

Pârtia Pasul Vâlcan situată în stațiunea Pasul Vâlcan, în apropiere de municipiul Vulcan, recent modernizată unde turiștii dispun de variate posibilități de cazare, având la dispoziție cabane sau pensiuni în oraș și în vecinătatea Vulcanului. Caracteristicile pârtiei sunt: grad minim de dificultate, 340 m lungime, altitudinea de plecare 1.317 m și cea de sosire 1.256 m, înclinatie 16%, diferența de nivel 61 m, lățimea medie 40 m și

suprafața de 13,6 ha; Capacitatea pârtiei este de 500 - 600 de persoane deservită de două teleschiuri și de o modernă telegondolă; Telegondola funcționează în sezon, sâmbătă – duminică între orele 10:00 - 16:00

The Valcan Pass ski slope located in the Valcan Pass resort, near the city of Vulcan, has recently been modernized and tourists have various accommodation options, with cabins or guesthouses available either in the city or in the vicinity of Vulcan. The characteristics of the ski slope are: minimum degree of difficulty, 340 m length, departure elevation 1,317 m and arrival elevation 1,256 m, slope 16%, elevation gain/loss 61 m, average width 40 m and a surface of 13.6 ha; The capacity of the slope is 500 - 600 people served by two ski lifts and a modern gondola lift; The gondola lift operates during the winter season, Saturday - Sunday from 10 am to 4 pm.

Ciclism, cross și longboard pe drumul spre Pasul Vâlcan:

Ciclism montan: „Drumul lui Mihai Viteazul” este considerat de rutieri drept cea mai grea cățărare pe asfalt din țară și ar putea deveni parte din turul ciclist al României are o lungime 11 kilometri, o pantă medie este de 9,2%, iar cea maximă de 35%. Cycling, cross and longboard on the way to Vulcan Pass: Mountain biking: Mihai Viteazu Road is considered by drivers and bikers as the hardest climb on asphalt in the country and could become part of the cycling tour of Romania. It is 11 kilometers long, with an average slope of 9.2% and a maximum of 35%.

Cross montan: „Castelul din Carpați” este un concurs național de alergare montană desfășurat în munții Vâlcan la cota 1300 pe un traseu bine marcat de 13,5 km cu 830 m diferență pozitivă de nivel, străbătând drumuri forestiere, poteci de munte și goluri alpine. Mountain cross: The Castle of the Carpathians is a national mountain running competition held in the Valcan Mountains at an elevation of 1,300 m on a well-marked trail of 13.5 km with 830 m elevation gain, crossing forest roads, mountain paths and alpine meadows.

Longboard:

Pe sectorul de drum DJ664, din zona cabanelor până la Crucea lui Bogdan, aici cei mai buni sportivi din lume se întâlnesc și concurează pentru **Cupa mondială de longboard**. Longboard: On DJ664 county road, from the cabins to Bogdan's Cross, the best athletes in the world meet and compete for the Longboard World Cup. The tourist offer in the area is diversified, according to preferences, with fresh air and forest aerosols where you can choose

Oferta de turism din zonă este diversificată, după preferințe, în aerul ionizat și aerosolii de pădure de unde se poate alege :

- **turism montan** – pentru sporturi de iarnă, drumeții montane, speoturism și alpinism, sporturi de aventură; diversitatea traseelor montane, partii de schii, ciclism și longboard

-**turism de circulație** – de tranzit și itinerant cu valențe culturale; Nedeia Paroșenilor la o săptămână după Paști, Nedeia vulcăneană din iunie, Nedeia Dealul Babii a treia duminică după Paști, Udatul sau Stropitul a doua zi de Paști, măsuratul oilor în primăvară, Cununa oilor de Sânzaiene, Claca , Ziua minerului din 6 august, Pițărăii și Craii din ajunul Craciunului.

- **turism specializat** – pentru vizitarea peșterilor (speoturism), alpinism, vânătoare și pescuit sportiv, sporturi de aventură, deltaplan, parapantă, rafting, canoeing, mountain bike/cicloturism montan,

- **turism profesional** (în mină, în carieră, uzine,etc.)- vizitarea în grup organizat

-**turism de afaceri și reuniuni**; pensiuni, restaurante, zone de agrement

-**turismul științific**(ecoturism); varietate de faună și floră

- **turism rural și agroturism**- zone de agrement, cazare pensiuni, bază sportive, cabane, case de vacanță cu diverse activități recreative oferite vizitatorilor.